

нитъ Щати, въ Baltimore. *Raymond Pearl* отъ *Johns Hopkins University*¹⁾, установявайки броя на по-старитѣ отъ 90 години, споредъ съобщенията на вестниците, събрахъ подробни сведения за тѣхъ съ единъ специаленъ въпросникъ, изпратенъ по пощата на всѣки единъ отъ тѣхъ. По тоя начинъ *Pearl* успѣлъ да събере данни за 51 старци надъ 90 години, отъ които 27 мъже и 24 жени; отъ тѣхъ на 100 години и повече били 7 мъже и 13 жени. Известно е, освенъ това, едно изучаване въ по-малкъ масщабъ, направено отъ *Joung*, въ Англия чрезъ сведенията на застрахователнитѣ дружества, което засѣга 21 мъже и 9 жени. Нѣма нужда да се изтъква, че не е възможно, както по даннитѣ на *Pearl*, така и по ония на *Joung*, да се правятъ заключения съ достатъчна степенъ на вѣроятностъ, тъй като тѣхнитѣ наблюдения засѣгатъ частични маси, отношението на които къмъ цѣлитѣ съответни маси на населението не е известно.

Идеята за една анкета на столѣтниците се бѣше породила въ нашата страна твърде отдавна. Дирекцията на статистиката направи пръвъ опитъ да установи истинския брой на столѣтниците чрезъ административна анкета още презъ 1900 год., но тоя опитъ не даде резултати. Още единъ предприетъ презъ 1903 г. съ съдействието на Дирекцията на народното здраве опитъ пака сѣщо се извърши безуспѣшно. За трети тѣжъ се постави въпросъ за анкетиране на столѣтниците въ връзка съ преброяването отъ 1926 год. Различно отъ анкетата въ Италия и оная на Д-ръ *Pearl*, установяването на столѣтниците у насъ трѣбваше да стане не по кореспондентски, но по експедиционенъ начинъ, отъ анкетиори, изпращани отъ Главната дирекция на статистиката. Сведенията трѣбваше да се събиратъ съ помощта на единъ подробенъ въпросникъ, съдържащъ 31 групи въпроси, които се срѣщатъ и въ италианския въпросникъ и въ онзи на *Pearl*, засѣгащи родословието, демографичнитѣ признаци, плодовитостта, начина на живѣне, храната, половия животъ, характера, темперамента, физическитѣ измѣрения, духовния животъ на столѣтниците. Базрайки се на този анкетенъ листъ, състави се следниятъ въпросникъ, който трѣбваше да бѣде попълненъ за всѣки столѣтникъ:

Въпроси

1. Име и презиме. Народностъ
2. Полъ
3. Възраст
4. На колко години се е оженилъ за пръвъ лѣтъ?
5. Колко лѣти се е женилъ?
6. По колко години е водилъ браченъ животъ при всѣка женитба?

7. Колко години е прекаралъ въ вдовство следъ бракове?

8. Колко живи и умрѣли деца е ималъ отъ бракове?

9. На колко години е най-голямото му живо дете?

10. На колко години е билъ, когато се е родило последното му дете?

11. На колко години сж умрѣли: баща му, майка му, дѣдо му, баба му?

12. Колко лѣти сж се женили баща му, майка му?

13. Всичко колко живи и умрѣли деца е имала майка му, баба му?

14. Коє по редъ дете на майка си е той?

15. Какво е неговото сегашно занятие?

16. Отъ колко години го упражнява?

17. Преди това съ какво друго занятие се е занимавалъ и колко години? Положението въ занятието.

18. Какво е било занятието на баща му? Положението въ занятието.

19. Какво образование има?

20. Мѣсторождение: градъ или село и околия. а) Ориентировка. б) Надморска височина. с) На колко метра отъ него има рѣка? д) На колко метра има гора?

21. Мѣстожителство: градъ или село и околия. а) Ориентировка. б) Надморска височина. с) На колко метра минава рѣка? д) На колко метра има гора?

22. Колко лѣти е промѣнялъ мѣстожителството?

23. Отъ колко време живѣе въ сегашното си мѣстожителство?

24. Въ каква къща живѣе?

25. На какде е обрнута?

26. Въ отдѣлна стая ли живѣе? Отъ колко години?

27. Колко прозорци има стаята?

28. На какде е изложена съ прозорцитъ си?

29. Въ обща стая, кошара или зимникъ живѣе?

а) Съ колко души? б) Отъ колко години?

30. На колко часа лѣга вечеръ?

31. На колко часа става сутринъ?

32. Колко часа спи?

33. Колко часа работи дневно? — а) сега, б) на младини.

34. Какви дрехи носи? — а) сега, б) на младини.

35. Въ месеца колко лѣти се къпне? — а) сега, б) на младини.

36. Какъвъ хлѣбъ яде? (пшеница, царевича, ржъ, смѣсь и др.) — а) сега, б) на младини.

37. Какво ястие най-много яде? а) сега, б) на младини.

38. Пие ли спиртни питиета? а) сега, б) на младини

39. Пуши ли? а) сега, б) въ минало

40. Каква вода пие? а) мека, б) варовита, с) чешмена, д) кладенчева

41. Обича ли да: а) пѣе, б) свири, с) играе

42. Характеръ, темпераментъ (тихъ, спокоенъ и пр.)

43. Почитанъ ли е отъ околнитѣ?

44. Височина на рѣста

45. Обиколка на гърдитѣ

46. Тегло

47. Пульсъ

48. Вижда ли добре? (вдѣва ли игла?)

49. Чува ли?

50. Помни ли?

51. Повиждали ли сж му трети жѣби?

52. Отъ преди колко години почналъ да: а) недо-вижда, б) недочува, с) забравя

53. Прегърбень ли ходи?

54. Работливъ ли е? — а) сега, б) въ минало

55. Боледувалъ ли е? — на каква възраст, отъ какво?

56. Цвѣтъ на очитѣ?

Работата се започна съ една пробна анкета, която се извърши въ София отъ Дирекцията на статистиката подъ ръководството на покойния Гл. Директоръ К. Поповъ и при близкото сътрудничество на Д-ръ Д. Ивановъ, и продължи отпосле въ Софийския окръгъ. Най-трудния въпросъ въ анкетата бѣше, без-

¹⁾ Papers from the Departement of Biometry and Vital statistics, school of hygiene and Public health, John Hopkins University, № 94, Chicago, 1924.